

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА

**ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И
УСВОЈЕЊЕ НОВИ САД
ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2021. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ:

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О УСТАНОВИ ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ	2
2. УВОДНИ ДЕО	2
3. УСТАНОВА КАО ПРУЖАЛАЦ УСЛУГА	4
3.1.ОРГАНИЗАЦИЈА И УСЛОВИ РАДА	4
3.2.ЗАПОСЛЕНИ РАДНИЦИ	21
3.3.ОБУКА И УСАВРШАВАЊЕ РАДНИКА	22
3.4.САРАДЊА СА ДРУГИМ АКТЕРИМА.....	22
4. ХРАНИТЕЉСКЕ ПОРОДИЦЕ КАО ПРУЖАОЦИ УСЛУГА	24
5. КОРИСНИЦИ УСЛУГЕ ПОРОДИЧНОГ СМЕШТАЈА	27
5.1. УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА ПОРОДИЧНОГ СМЕШТАЈА НА ЕВИДЕНЦИЈИ УСТАНОВЕ	28
5.2. СОЦИО-АНАМНЕСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ КОРИСНИКА И ФЛУКТУАЦИЈА КОРИСНИКА	31
6. СТРУЧНИ РАД	32
7. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА.....	36

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О УСТАНОВИ ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ

ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ НОВИ САД

Место: Сремска Каменица

Година оснивања: 2014.

Директорка: Ивана Копривица

Е-маил: cpsuns@cpsuns.rs

Адреса: Дечје село 1, 21208 Сремска Каменица

Телефон/факс: 021/301-05-63, 021/461-171

2. УВОДНИ ДЕО

ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ НОВИ САД (у даљем тексту: Центар или ЦПСУ НС) је основан Одлуком о оснивању Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад („Службени лист АПВ“, број 6/2014) од 19. фебруара, 2014. године, за територију Јужнобачког, Сремског и Средњобанатског управног округа.

Центар је основан ради пружања услуга процене и саветовања будућих хранитеља и усвојитеља, пружања подршке хранитељима, односно породицама које пружају услугу породичног смештаја и усвојитељима, као и обављања других послова. Оснивач Центра је Покрајинска влада. Законом о социјалној заштити („Сл. гласник РС“, број 24/11) дефинисан је Центар за породични смештај и усвојење (чл. 130-133.) као установа социјалне заштите, његове надлежности и функционисање. Такође, делатност Центра је дефинисана у Правилнику о хранитељству („Сл. гласник РС“ бр. 36/08) и у Уредби о мрежи установа социјалне заштите („Сл. гласник РС“, бр. 16/2012 и 12/2013).

Оснивањем и радом Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад, као прве установе овог типа у АП Војводини, директно се доприноси остваривању најважнијих реформских циљева зацртаних стратешким документима Републике Србије, којима се трасира развој услуга, мера и облика заштите деце и старијих, где се приоритет даје развоју алтернативних

облика у односу на институционалну заштиту, као и обезбеђивању једнаких шанси за све. Током 2021.године, Центар ја пружао интензивну подршку развоју Центра у Суботици. Центар за породични смештај и усвојење у Суботици је задужен за подршку хранитељским породицама за следеће Управне округе: Севернобачки, Севернобанатски и Западнобачки. У августу 2021. године Центар је преузео 113 хранитељских породица са територије општине Суботица. Крајем 2021. године, основан је ЦПСУ Бела Црква, и сада су основа сва три планирана Центра за територију АП Војводине.

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад и даље користи просторије Дечијег села „Др. Милорад Павловић“ у Сремској Каменици, у кући број 1 и 3, на адреси Дечје село 1. Градска управа Града Новог Сада, како смо писали и у претходним извештајима, доделила је парцелу на Новом насељу, на углу улица Бате Бркића, Браће Дроњак и Сељачких буна планом генералне регулације Центру, а очекује се да се административни део око парцеле заврши и да Покрајинска влада издвоји средства за изградњу објекта у наредном периоду. Центар актуелно располаже са три службена возила.

Средства за рад Центра у 2021. години, обезбеђена су Покрајинском скупштинском одлуком о буџету Аутономне Покрајине Војводине за 2021. годину („Сл. лист АПВ“, бр. 66/2020, 27/2021, 38/2021 и 50/2021) у износу од **36.064.365,73 динара** (извор 01).

По другим изворима, пројектно финансирано, обезбеђено је кроз обезбеђена средства од Градске управе за социјалну и дечију заштиту Града Новог Сада, (избор 07) **3.100.000,00 динара**, а кроз УНИЦЕФ пројекат (извор 06) одобрено је **3.723.700,00 динара** (утрошено 686.750,00 динара).

Укупан одобрен буџет за 2021. годину је био: **42.888.065,73 динара**.

Редовно су одржаване седнице Управног и Надзорног одбора установе, у складу са обавезама дефинисаним оснивачким актом, а прилагођено актуелној ситуацији са епидемијом.

3. УСТАНОВА КАО ПРУЖАЛАЦ УСЛУГА

Центар је усмерен на изградњу савремених приступа за заштиту корисника и остваривању њихове добити на хранитељству. Визија и мисија Центра и смернице за рад Центра дефинисане су у Стратешком плану за период 2019-2022. године. Овај план ослања се на резултате имплементације претходног Стратешког плана и заснован је како на анализи претходно реализованог, тако и на мапираним потребама за наредни период. Како се у претходном периоду показало да је Стратешки план добар инструмент за дугорочно и краткорочно планирање активности, као и за праћење ефеката рада, нови документ представља надоградњу и унапређење смерница за рад које обезбеђују испуњавање мандата, бољу комуникацију са партнерима и заинтересованим групама, као и одрживост активности.

Услед актуелне ситуације са пандемијом вируса КОВИД 19, током 2021. године имплементиране су активности и пројекти у Центру, прилагођено свим мерама заштите од заразе и у складу са препорукама релеванних надлежних институција.

3.1. ОРГАНИЗАЦИЈА И УСЛОВИ РАДА

Организација рада установе:

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад, број: 1514-110-2/2019 од 17.07.2019. године утврђен је масимални број од **18 запослених на неодређено време**. Мандат директора Центра траје 4 године и ангажован је путем уговора на одређено време.

Запослени радници у ЦПСУ НС

Радно место	Број систематизованих радних места	Број запослених
Руководећи кадар	1	1

Стручни радници	13	13
Административно-финансијски радници	3	3
Техничко особље (возач)	1	1
Друго (спремачица)	1	1
УКУПНО	19	19

Делатности којима се установа бави:

ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ НОВИ САД је установа социјалне заштите чија је делатност организовање, смештај корисника и пружање стручне помоћи хранитељској и усвојитељској породици којој је корисник поверен. На оснивање, организацију и рад Центра примењују се прописи о јавним службама, прописи из области социјалне заштите и породичних односа.

Центар има својство правног лица, с правима, обавезама и одговорностима утврђеним Законом, Одлуком о оснивању и Статутом. У складу са Законом који уређује социјалну заштиту, Законом који уређује породичне односе и прописима донетим за њихово спровођење, Центар врши:

1. Припрему, процену и обуку будућих хранитеља и усвојитеља;
2. Пружа подршку хранитељима, односно породицама које пружају услугу породичног смештаја и усвојитељима;
3. Извештава Центар за социјални рад (у даљем тексту: ЦСР) о раду хранитеља и функционисању породица које пружају услугу породичног смештаја и предлаже мере ради отклањања евентуалних пропуста;
4. Обавља друге послове у складу са законом и другим прописима. Органи руковођења, управљања и надзора Центра јесу: директор, управни одбор и надзорни одбор, које именује и разрешава Покрајинска влада. Мандат органа руковођења, управљања и надзора Центра је четири године.
- 5.

Центар обавља следеће послове:

- 1) популарисања и развоја хранитељства;
- 2) учешћа у процени опште подобности породица за хранитељство и припрему за хранитељство;
- 3) формирања регистра - базе података о хранитељству;
- 4) учешћа у избору хранитељске породице;
- 5) учешћа у планирању услуга и мера заштите на хранитељству;
- 6) праћења и увида у остваривање сврхе хранитељства;
- 7) подршке корисницима и хранитељским породицама;
- 8) учешћа у припреми корисника за излазак из система социјалне заштите или промену услуге;
- 9) истраживања;
- 10) обуке професионалаца, хранитеља и усвојитеља;
- 11) учешћа у пројектним активностима;
- 12) израде и издавања стручне литературе;
- 13) информисања, промоције и организације конференција и семинара.

Програм рада Центра за 2021. годину, број: 3286-550-3/2020 од 30.12.2020. године, донет је на основу члана 20. став 1. тачка 9) Статута Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад од стране Управног одбора Центра. На њега је сагласност дала Покрајинска влада, а предложен је од стране директорке Центра, на основу члана 34. став 1. тачка 6) Статута.

Услуге које установа пружа:

До сада, Центар је преузео бригу о хранитељским породицама из Јужнобачког управног округа (тј. из града Новог Сада и општина Петроварадин, Беочин и Сремски Карловци, Бачка Паланка, Бачки Петровац, Бач, Темерин и Србобран, а у фебруару 2021 године Центар је преузео пружање подршке породицама у општинама Врбас, Бечеј, Жабаљ и Тител). Едукације кандидата за хранитељство, у договору са Покрајинским секретаријатом, као оснивачем, и центрима за социјални рад, реализују се на целој територији за коју је Центар основан.

У 2021. години Центар је наставио са промоцијом свог рада. И даље се негује изграђен и врло препознатљив визуелни идентитет установе који је интегрисан на Интернет презентацију <http://www.cpsuns.rs> као и на промотивном материјалу. Мапирана је локација Центра на интернет претраживачима и програму за навигацију Гугл Мапс. Поред веома активне Фејсбук странице <https://www.facebook.com/cpsuns/>, Центар је током 2021 покренуо и Инстаграм налог https://www.instagram.com/cpsu_ns/, као и Линкедин налог <https://www.linkedin.com/> путем којих је паралелно објављивао исте садржаје.

Током 2021. на званичној интернет презентацији установе као и на друштвеним мрежама настављено је са објављивањем и најављивањем свих активности наше Установе. Фејсбук страницу Центра стално прати око 2165 корисника ове друштвене мреже, а Инстаграм страница има 172 пратиоца. Остварена је сарадња са средствима јавног информисања у којима се објављују текстови о Центру. Промоција се континуирано обављала и у медијима током 2021. године.

У току 2021 године одржане су две трибине посредством Зум апликације које су пријављене Комори социјалне заштите како би стручни радници остварили бодове неопходне за обнову лиценце. Прва трибина реализована је на тему Повременог породичног смештаја, а друга на тему Предрасуда о хранитељству. Обе трибине су имале просечно по 50 учесника које су чинили делом стручни радници, а делом шира јавност.

Центар је ове године учествовао на Фестивалу менталног здравља и тим поводом организовао филмску пројекцију и стручни осврт на филм “Капернаум”.

У току 2021. године настављена је промоција филмова о стандардном, ургентном и повременим хранитељству које је наша Установа снимила током 2018. године. Сва три филма су доступна на Јутјуб каналу Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад: www.youtube.com/channel/UCLY_9kqKUfa5fG7t9uGRLXg. На истом каналу је могуће

приступити и другим видео записима који се баве промоцијом хранитељства и рада Установе.

Кроз програм **Стручна пракса** Националне службе за запошљавање, током 2021. године, ангазоване су три особе ради стицања знања и полагања стручног испита за добијање лиценце за основне стручне послове у социјалној заштити. По уговору о привременим и повременим пословима ангазована је једна особа у 2021. години. По основу уговора о делу, ангазовано је 7 особа, за потребе реализације градског пројекта у периоду од 01.01.2021. до 31.12.2021. године. Такође, по основу уговора о делу, ангазовано је 4 особе, за потребе реализације пројекта са УНИЦЕФОМ у периоду од 01.05.2021. године до 31.12.2021 године.

У Центру су и током 2021. године радила два Тима за процену опште подобности за хранитељство, који се формално састоје од три стручна радника (психолог, педагог и социјални радник) који паралелно врше интервјуе и увид у испуњеност стандарда за породични смештај код кандидата који су поднели захтев да постану хранитељи.

Такође, током 2021. године радило је пет тимова за обуку будућих хранитеља који се састоје од по два тренера који су прошли акредитовани програм, тренинг за тренере, „Сигурним кораком до хранитељства“ и поседују потврду Републичког завода за социјалну заштиту. Одржано је 4 обуке за стандардно хранитељство и једна обука за пружање услуге повремене породични смештај.

У поступцима смештаја деце у хранитељске породице, а у сарадњи са упутним центрима за социјални рад, задатак стручних радника је током извештајног периода био, да предлажу хранитељску породицу према карактеристикама детета/младе особе и да учествују у избору хранитељске породице за конкретно дете/младу особу.

Поред тога, запослени су континуирано пратили и вршили увид у остваривање сврхе хранитељства. Учествовали су у припреми корисника за излазак из система социјалне заштите или промену услуге. Учествовали су у пројектним активностима и у развоју иновативних услуга у систему социјалне заштите. Такође, кроз процес неговања система целоживотног учења током извештајног периода запослени су учествовали на конференцијама, семинарима и округлим столовима, али су углавном догађаји били у онлајн формату, услед епидемије и ограничених могућности путовања и окупљања.

Такође, током 2021. године, настављено је са формирањем библиотеке стручне литературе.

Обзиром да још увек није усвојен нови правилник о хранитељству којим ће бити регулисани задаци и обавезе запослених у Центру приликом усвојења, у претходној години, тј. једногодишњем извештајном периоду, Центар није пружао ову услугу. Ову услугу ће Центар почети да пружа чим буде постојао законски оквир који ће уређивати ову област.

Развој нових услуга кроз пројекте:

ПРОЈЕКАТ 1: Пројекат „Развој хранитељства у АП Војводини 2021“ реализовао је Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад, уз финансијску подршку УНИЦЕФ-а, канцеларија у Србији, у периоду од 13.маја 2021.године до 31.децембра, 2021. године у складу са пројектним предлогом и уговореним буџетом. Укупан буџет пројекта је 3.905.700,00 динара, где је учешће Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад 182.000,00 динара, а донација УНИЦЕФ-а 3.723.700,00 динара.

У складу са информацијама које су наведене у пројектном предлогу, хранитељство је мера заштите детета без родитељског старања, односно детета са родитељским старањем које привремено не може да живи са својим родитељима; детета које има сметње у психофизичком развоју или поремећај понашања. Детету на хранитељству обезбеђује се, у

складу са законом, адекватан облик хранитељства и хранитељска породица у складу са његовим специфичним потребама и остваривањем његовог најбољег интереса. Хранитељи преузимају непосредну бригу о детету и имају дужност да се старају о његовом здрављу, развоју, васпитању и образовању, а у циљу његовог оспособљавања за самосталан живот и рад. У хранитељској породици деца могу да буду привремено, док се не реши проблем у биолошкој породици или дуже, док се не осамостале. Експанзија хранитељског смештаја током почетних реформских процеса, значајно је допринела смањењу стопе институционализације. Међутим, током последњих пет година запажа се тренд стагнације, али уз још увек охрабрујуће висок проценат смештаја деце у овај алтернативни облик заштите. Истовремено, пракса хранитељског смештаја суочава се са низом изазова. Специјализовано хранитељство није у довољној мери развијено, тако да деца са сметњама и/или инвалидитетом која су издвојена из својих биолошких породица и даље чине око 70% од укупног броја деце у домовима. Капацитети хранитељства за ургентни смештај, односно смештај деце ниског календарског узраста, нису у довољној мери развијени и адекватно распрострањени како би се у максимално могућој мери превенирао домски смештај за ову посебно осетљиву узрасну групу. У просеку током једне године око 1.000 деце се издваја из својих биолошких породица, од чега око 40% чине деца узраста 0-5 година. Већина се смешта у хранитељске породице, уз тенденцију стагнације претходно позитивног тренда у смањењу броја мале деце у установама. На пример крајем 2019 године око 70 деце овог узраста налазило се на домском смештају.

Током претходних година учињени су напори на промоцији повременог породичног смештаја, чија примена се до сада одржала једино још на територији Града Новог Сада. Овај облик заштите намењен је првенствено за децу са развојним или здравственим тешкоћама а његова функција је превенирање кризних ситуација које могу да угрозе функционалност породице, односно очување капацитета биолошке породице и превенција издвајања детета.

ОПШТИ ЦИЉ ПРОЈЕКТА је био: Унапређење доступности, инклузивности и квалитета хранитељске заштите.

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА су:

1. Подизање капацитета за повећан обухват деце, одрживу реализацију и унапређење основних стандарда квалитета хранитељске заштите у селектованим приоритетним локацијама.
2. Унапређење примене других форми хранитељства (специјализовано, ургентно И повремено) на територији АП Војводина.
3. Промоција и афирмација хранитељства кроз активности подизања свести и подршку јачању капацитета Удружења хранитеља.

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

СПЕЦИФИЧАН ЦИЉ 1. Подизање капацитета за повећан обухват деце, одрживу реализацију и унапређење основних стандарда квалитета хранитељске заштите у селектованим приоритетним локацијама

1.1. 50 стручних радника поседује компетенције за припрему, обуку, процену и подршку хранитељским породицама (сертификовани за примену постојећег мандаторног акредитованог програма обуке)

Акредитовани програм обуке „Сигурним коракком до хранитељства 2“ реализован је у сарадњи са ЦОПЕ Београд, у две групе. Датуми реализације обука су: И група – 01-05. новембар 2021. године, ИИ група – 15-19. новембар 2021. године. Обуке су реализоване у Хотелу „Елит“ на Палићу, у складу са избором најповољније понуде. Трајање обуке по групи, у сатима: 5 дана, 40 сата. Укупно је 42 учесника/ца прошло обуку (прва група – 19, друга група – 23). Услед актуелне пандемије цовид 19, обука је померана више пута. Број учесника је прилагођен условима одржавања обуке у затвореном простору, о чему је УНИЦЕФ обавештен благовремено. Реализатори обуке су били: мр Добрила Грујић, аутор Програма: припрема радног материјала, обрада тестова знања, супервизија тренера и индивидуални рад са полазницима током практичног рада; 2. Тренери – реализатори радионичарског рада у И групи: Славиша Сорак из ЦСР Крагујевац и Верица Новчић Петрић из ЦПСУ Крагујевац; у ИИ групи: Јелица Марић и Александра Степанов из ЦПСУ Нови Сад.

Процена успешности семинара извршена је од стране аутора програма на основу евалуације од стране полазника, извештаја реализатора радионица и оцена резултата полазника на тестовима знања и њиховог напредовања. Евалуација од стране учесника/ца:

Укупна оцена. 4,75. Поред високе квантитативно исазане оцене, полазници су описали и оценили квалитет, корисност и применљивост програма, рад тренера и дали предлоге за даље унапређивање. О програму сви полазници истичу: корисност, садржајност, свеобухватност, посебно наглашавају значај вежби, добре примере који реално осликовају проблеме у пракси. У том погледу нема ни једне примедбе, што говори о овом програму као значајном опрадава његово опстајање 20 година. Показатељ ефеката обуке је освешћивање значаја учења о хранитељству и одговорности стручних радника које полазници описују као: сагледавање проблема из другог угла, бољег разумевања хранитеља, деце, (најјачи утисак је гостовање хранитељске породице) , што је у складу са циљевима радионица и знатан резултат за наставак учења. Полазници примећују да програм изазива пуно емоција, и да може да промени нечији живот, што ће полазнике водити у правом смеру. Упоређујући ова запажања са резултатима теста може се јасно уочити да су неки полазници заиста мењали ставове па и суочили се са сопственим предрасудама. Неке радионице су покренуле преиспитивање, како кажу, њих самих као стручњака и разрешавања њихових дилема. Неки полазници су истакли да је „незамислив рад у социјалној заштити без програма „Сигурним кораком до хранитељства“, као и да сви водитељи случаја из ЦСР треба да прођу ову буку. Други су предложили да би било добро да саветници и водитељи случаја пролазе заједно обуку, што је такође добра идеја. Највише похвала упућено је и једном и другом тренерском пару, што је значајно због тога што су при пут у улози мастер тренера. Посебно се истиче добра релација са полазницима, приступачност, отвореност, искуство. Информација о реализованој обуци, објављена је на веб сајту Центра: Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад: Реализован програм обуке “Сигурним кораком до хранитељства 2” за две групе професионалаца (cpsuns.rs), као и на фејсбук страници, Инстаграм и ЛинкедИн профилима.

Обуке „Сигурним кораком до хранитељства 2“

2.1.Новоосновани ЦПСУ Суботица оснажен за квалитетно и ефикасно вршење своје надлежности, документацију и извештавање

Уз менторску подршку коју спроводили стручни радници и сарадници Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад, Центар за породични смештај и усвојење Суботица је преузео породице са територије Града Суботица и отпочео са обављањем делатности. У оквиру менторске подршке, пружана је подршка како директорици, тако и стручним радницима и сарадницима. База података је инсталирана и колеге у Суботици су едуковане за коришћење.

2.2.Развијен специјализован програм обуке за супервизију стручног рада у ЦПСУ у складу са стандардима квалитета система за акредитацију.

Програм обуке „Супервизија у пракси ЦПСУ“ се заснива на интеграцији теорије и праксе у области хранитељства односно породичног смештаја у Републици Србији, конкретно, на искуствима Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад који је супервизију унутар установе развијао од самог оснивања и веома је поносан на развијени модел. Програм је базиран управо на том моделу интерне супервизије коју ЦПСУ примењује и учесницима ће бити током обуке дистрибуиран материјал и интерни документи прилагођени за употребу током обуке, као пример добре праксе. Дана 14.10.2021. Програм „Супервизија у пракси ЦПСУ“ је добио акредитацију од стране Акредитационог одбора Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања за период од 3 године, и програм је акредитован са провером знања, носи 15 активних бодова за стручне раднике у систему социјалне заштите. Програм је пилотиран 07. 09. 2021. до 08. 09. 2021. за групу од 13 особа. На обуци су присуствовали запослени и сарадници Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад и Центра за породични смештај и усвојење Суботица.

Информација о реализованој обуци, објављена је на веб сајту Центра: Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад: cpsuns.rs, као и на фејсбук страници, Инстаграм и ЛинкедИн профилима.

СПЕЦИФИЧАН ЦИЉ 2: Унапређење примене других форми хранитељства (специјализовано, ургентно и повремено) на територији АП Војводина

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

2.1. Едуковано максимално 60 професионалаца из 19 општина за покретање услуге Повремени породични смештај. У сарадњи са агенцијом за едукацију „Плеј центар“ из Новог Сада реализоване су укупно 3 једнодневна тренинга за професионалце по акредитованом програму „Повремени породични смештај“ и то: у Суботици 27.08.2021. године у сали општине Суботица, у Бечеју 29.11.2021. године у сали општине Бечеј и у Старој Пазови 30.11.2021. године у просторијама Центра за социјални рад, за укупно 53 стручна радника и то: у Суботици 20 учесника/ца, у Бечеју 20 учесника/ца и у Старој Пазови 13 учесника/ца. Тренинге су похађали стручни радници и раднице из следећих установа социјалне заштите на територији АП Војводине: Центри за породични смештај и усвојење: Суботица (5 учесника/ца) и Нови Сад (5 учесника/ца), Центри за социјални рад: Суботица (2 ученика/це), Апатин (4 ученика/це), Бачка Топола (2 ученика/це), Кикинда (2 учесника/це), Кањижа (1 ученица), Нови Кнежевац (1 учесница), Чока (1 ученик), Ада (1 учесница), Бечеј (8 учесница), Нови Сад (3 учеснице), Темерин (3 учесника/це), Бач (2 учесника/це), Стара Пазова (11 учесника/ца), Ириг (1 учесница), Домско одељење Нови Кнежевац - 1 учесница. Тренинге су реализовале ауторке и тренерице Програма и то по тренерским паровима: тренинг у Суботици: Катарина Мајић и Јелица Марић, тренинг у Бечеју: Татјана Лазор Обрадовић и Јелица Марић и тренинг у Старој Пазови: Катарина Мајић и Јелица Марић. Извештаји су упућени Републичког завода за социјалну заштиту и сви стручни радници ће добити 15 активних бодова.

2.2. 30 постојећих хранитељских породица упознато са потребама и специфичностима ургентног хранитељског смештаја (30) и 2.3. 30 постојећих хранитељских породица упознато са потребама и специфичностима специјализованог хранитељског смештаја. Према унапред утврђеном плану реализоване су радионице са циљем сензибилизације активних хранитељских породица за бављење специјализованим и ургентним породичним смештајем. Испред ЦПСУ НС радионице су реализовале супервизорка Весна Аничич и саветнице за хранитељство Јелица Марић Девић и Александра Степанов. Радионице су реализоване у складу са епидемиолошким препорукама. Термини реализације су такође усклађивани са тренутном епидемиолошком ситуацијом у месту реализације. Укупан број хранитеља који су присуствовали обукама је 97. Уједначена је била заинтересованост за оба облика смештаја. Нешто већи број (51 учесник) је присуствовао радионици за

специјализовано хранитељство у односу на 46 учесника радионице посвећене ургентном породичном смештају.

За потребе реализације радионица израђене су 2 презентације које су пратиле превиђену структуру радионица. Обе радионице су започињале са упознавањем хранитеља са самом услугом, законским оквиром, потом са специфичностима услуге, правима које деца/млади на смештају и хранитељи кроз услугу могу да остваре. У даљем току радионица мапиране су постојеће локалне услуге у свакој појединачној заједници и кроз које као корисници, односно пружаоци услуге могу остварити додатну подршку. Имајући у виду да су на радионицама били присутни и хранитељи који имају претходног искуства у бављењу специјализованим, односно ургентним хранитељством, даљи рад је био усмерен на пружање препорука у непосредном раду са децом (брига о здрављу, карактеристикама деце, активности усмерене на подстицање развоја).

Обуке хранитеља ургентно и специјализовано хранитељство

У даљем току радионица реализована је дискусија, у оквиру које су хранитељи имали прилике да поделе своја искуства са групом и отворе питања и дилеме које имају у односу на теме радионица. Радионице су завршаваће кратким промотивним видео клиповима које сачинио ЦПСУ НС у циљу промоције ових услуга.

СПЕЦИФИЧАН ЦИЉ 3: Промоција и афирмација хранитељства кроз активности подизања свести и подршку јачању капацитета Удружења хранитеља

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

3.1. Унапређени капацитети Удружења хранитеља Нови Сад са клубовима за одрживо функционисање и промотивне активности. У складу са уговором о пружању услуга, Агенција за едукацију и цонсалтинг Едусинтезис реализовала је четири модула обуке, у трајању од по три сата, за представнике Удружења хранитеља са клубовима Нови Сад: 1. модул, 7. 10. 2021. Прикупљање средстава и шта је предлог пројекта, 2. модул, 21. 10. 2021. Планирање пројекта и анализа проблема, 3. модул, 4.11. 2021. Писање предлога пројекта: анализа циљева, формулисање циљева и резултата, попуњавање пројектног формулара и 4. модул, 18.11. 2021. Писање предлога пројекта: планирање активности и потребних средстава; мониторинг и евалуација. Циљеви овог програма су били: да се учесници/це до краја обуке: 1. упознају са принципима и вештинама прикупљања средстава, 2. упознају са корацима у планирању пројекта и са најважнијим елементима предлога пројекта, 3. овладају основним вештинама /методама планирања/ писања пројекта и 4. међусобно упознају и повежу у циљу размене искуства и знања.

Обуку је похађало укупно 10 учесника/ца (8 представника Удружења и два представника ЦПСУ), с тим да су због различитих оправданих разлога повремено неки учесници изостајали. У просеку је на обукама било 6 учесника. Ток и садржај обука је био прилагођаван напретку групе, што је било неопходно с обзиром да су чланови били скоро потпуно без искуства у писању пројекта и да се група мењала у погледу састава. Као исход обуке, учесници су (подељени у два тима са променљивим бројем чланова) сачинили нацрте за два предлога пројекта, у формулару за удружења Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова. Један предлог је усмерен на ублажавање негативне слике о хранитељству код грађана и појединих стручњака путем трибина и јавног оглашавања, а други на оснаживање хранитеља и подизање њихових компетенција и отпорности на стрес кроз организовање искуствених група подршке, у

којима би хранитељи, уз стручно вођење, помагали једни другима да се оснаже у улози и посвећености хранитељству. Договорено је да се нацрти финализирају до половине децембра, уз про боно менторску подршку консултанткиње, и да се пошаљу на конкурсе Секретаријата када се објаве позиви (фебруар и март 2022). Нацрти пројеката ће бити додати уз овај извештај након финализирања.

Пројекат “Развој хранитељства у АП Војводини 2021” је у потпуности адекватно одговорио на потребе система и пружалаца услуга, као и на потребе корисника (породица које брину о деци са сметњама у развоју). У складу са актуелном ситуацијом цовид 19, реализоване су све планиране активности.

Чињеница је да је у моменту реализације хранитељство у стагнацији, те да су овакве И сличне пројектне активности неопходне као би се овај облика заштите деце и младих без адекватног родитерљског старања популарисао и даље развијао.

Можемо закључити да су све активности допринеле јачању капацитета било стручних радника, било самих хранитељских породица. Општи закључак је да су укључени искусни стручни радници, али и младе колеге које су почетку рада у ЦПСУ, млади, заинтересовани, али са slabим преходним знањем о хранитељству, што неки примећују као недостатак обрађивања ове области током школовања. Посебно је отежавајућа ситуација у новооснованом ЦПСУ Суботица, у коме су сви запослени на неки начин почетници, односно без искуства, којима је неопходна континуирана суперизија/менторство у дужем периоду. Охрабрујуће је што имају капацитете за учење, али је компетентан стручњак за подршку неопходан неко време док не стекну сигурност и потврду исправности онога што раде.

Дужа пауза у запошљавању потребних кадрова у центрима за породични смештај и усвојење, изостанак едукација, као и кашњење формирања центара за породични смештај и усвојење, уз кашњење законодавних активности у овој области, посебно усаглашавања Правилника о хранитељству, полако мењају смер развоја хранитељства у Србији од успона ка паду. Ово је озбиљна претња коју, услед изостанка осмишљене кампање и презентовања позитивних вредности, појачава негативна кампања јавности.

Све што је постигнуто у периоду реформе дугујемо несебичној и континуираној подршци УНИЦЕФ-а, који је и овог пута на линији подршке хранитељству и реаговања у право време.

Повремени породични смештај је: привремени облик заштите који представља подршку породици која брине о детету са сметњама у развоју, где се повременим боравком детета/младе особе у повременој хранитељској породици спречава исцрпљивање родитеља, социјалну изолација и превенира издвајање детета/младе особе из породице. Дете/млада особа проводи време у хранитељској породици 5 дана месечно, односно 60 дана годишње при чему се породици обезбеђује предах и слободно време, а детету обогађује социјални живот и могућност да стекне нова знања и вештине. Услед недовољно услуга подршке биолошкој породици на локалном нивоу, услуга повременог породичног смештаја, која се кроз пројекат промовише и развија, је наишла на високо интересовање свих укључених. Кроз реализацију пројекта, препозната је потреба за наставком ових активности, пре свега обука професионалаца и потенцијалних пружалаца услуга у општинама/градовима које овај пут нису биле директно обухваћене, као и информисање и сензибилизација породица које би услугу користиле, али и опште јавности. У наредном пројектном циклусу би било корисно креирати приручник за пружање услуге, као и неку врсту брошуре са утисцима породица које услугу већ користе.

Такође, било би значајно организовати округли сто, или неки други облик састанка, на тему развоја ове услуге, на којем би били сви релеватни актери и како би се осмислиле препоруке за промену правилника о хранитељству када је ова услуга у питању, а посебно да се продискутује сегмент око правно-финансијског аспекта, јер су углавном колеге из система имали питања која се односе на овај део.

Затим, препознате су потребе које се односе на даљи рад са породицама које брину о деци са сметњама. Овде пре свега мислимо на неопходну саветодавно-терапијску подршку детету са сметњама (кроз рад у мобилним тимовима психијатар-психолог-педагог-дефектолог-логопед), у кућним условима, јер су потребе за оваквом подршком изузетно велике. Ово је информација које је добијена од стране породица које брину о детету са сметњама.

И даље је потребно промовисати услугу повременог породичног смештаја, као превентивну услугу у заједници. Удружење хранитеља Нови Сад са клубовима, кроз овај пројекат је значајно ојачало капацитете, те они могу бити ресурс за даље промотивне активности и ширење мреже хранитеља, као и за разбијање стереотипа и предрасуда које су и даље врло присутне у општој јавности када је тема хранитељства, тј. породичног смештаја у питању.

ПРОЈЕКАТ 2: У 2021. години, Центар је реализовао и пројекат у трајању од десет месеци, који је упућен током 2020. години Градској управи за дечију и социјалну заштиту Града Новог Сада, кроз Програм унапређења социјалне заштите. Градска управа за дечју и социјалну заштиту Града Новог Сада одобрила је **3.100.000,00 динара** за реализацију овог пројекта. Средства су била намењена реализацији пројектних активности у делу развијања **„Саветодавно-терапијских услуга за децу на хранитељству Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад и развој повременог породичног смештаја за 2021.“**. Циљ овог програма био је развој услуга које развијају систем подршке породици у кризи и детету у њој, као и подизање компетенција хранитељских породица за бригу о деци и развој повременог породичног смештаја.

Током 8 месеци је реализована индивидуална, саветодавно- терапијска и социо-едукативна подршка деци на породичном смештају. Корисници су деца код којих је процењена потреба за додатном, специјализованом, индивидуалном подршком од стране стручног лица у превазилажењу развојних одступања условљених депривирајућим условима којима су била изложена пре смештаја. Ова активност је реализована уз поштовање свих епидемиолошких мера током 8 месеци, у складу са пројектним предлогом. Услуга је омогућена за 32 корисника/ца колико је и планирано. Праћењем реализације услуге установљено је да су деца врло позитивно реаговала на сусрете (третмане) и да су, већ после неколико сусрета, показивала извесна побољшања. Међутим, важно је обезбедити континуитет оваквих услуга како би се одржали актуелни резултати и постигли свеобухватнији ефекти и, у појединим ситуацијама, омогућити већи број сусрета са дететом (у складу са индивидуалним потребама корисника).

Пројектом је планирана реализација осам тематских радионица намењених хранитељским породицама кроз „Отворена врата хранитељства“. Радионице су (кроз групни, радионичарски рад) реализоване у јуну и јулу. Теме које су обухваћене су:

- Заштита деце и младих од дигиталног насиља, Ана Мирковић и
- ЛГБТ млади, Ведрана Мирковић.

Ове радионице су реализоване уз поштовање свих епидемиолошких мера: до 30 учесника, обавезна дистанца, заштитне маске. Током осталих месеци реализације пројекта радионице у планираној форми није било могуће реализовати услед сложене ситуације са вирусом Ковид 19 и високог ризика од ширења заразе. Услед таквих околности, ангазоване

сараднице су припремиле едукативне видео материјале који су дистрибуирани хранитељима. Теме које су обухваћене онјалн едукативним радионицама су:

- Пубертет, Драгица Јовишевић <https://www.youtube.com/watch?v=jrSml2ojPVo&t=2s>
- Дигитално насиље, Ана Мирковић <https://www.youtube.com/watch?v=F1usam3aCGU&t=38s>
- Како разговарати са децим и младима о животним циљевима?, Катарина Мајкић <https://www.youtube.com/watch?v=0kNpeCxOVyw>
- Шта када дете одлаже своје школске обавезе, Катарина Мајкић <https://www.youtube.com/watch?v=Wdl8p27gqUQ>
- Развој емоционалних вештина 1, проф. Др Јелица Петровић, <https://www.youtube.com/watch?v=irZ7Y7XEr0s>
- Развој емоционалних вештина 2, проф. Др Јелица Петровић

Теме су прилагођене потребама хранитеља, односно престављају један од начина да се унапреде њихове компетенције а тиме и квалитет бриге о деци. Хранитељи врло позитивно реагују на едукације, мотивисани су да долазе, прегледавају видео садржаје и оцењују их као вишеструко корисне.

Током реализације пројекта, услуга повременог породичног смештаја је била обезбеђена за 18 деце и младих са сметњама у развоју и њиховим породицама. Услуга су директно пружана од стране повремених хранитељица док је сарадница за развој и унапређење услуге пратила и пружала стручну подршку како хранитељицама тако и деци и породицама. Услуга Повременог породичног смештаја је иновативна у систему социјалне заштите и представља једну од превентивних услуга које имају за циљ подршку деци са сметњама у развоју и њиховим породицама и превенцију измештања и институционализације. Корисници (деца и родитељи) оцењују ову услугу као врло корисну; нека од наведених објашњења су- дете је овладало новим вештинама и има садржајије слободно време, родитељи детета имају времена да се посвете и другим активностима (нпр. себи, другом детету, партнеру, пријатељима и сл.).

Кампања за популаризацију хранитељства је током реализације пројекта 2021. године реализована електронским путем, путем друштвених мрежа, писаном кореспонденцијом и дистрибуцијом лифлета, у складу са детаљним план промоције. Током реализације пројекта, реализована је врло интензивна промоција на Фејсбук страници ЦПСУ НС <https://www.facebook.com/cpsuns>. Дељени су корисни, информативни текстови који су од значаја за хранитељство, видео материјали у оквиру „Отворених врата хранитељства“ али и садржаји који имају за циљ популаризацију хранитељства и упознавање шире јавности са облицима породичног смештаја. Поред тога, реализована је и медијска промоција где је било речи како о повременом породичном смештају тако и о осталим облицима хранитељства: https://www.youtube.com/watch?v=8v_76mi1MKk.

Организована је и зоом трибина „Отворено о хранитељству“ на тему предрасуде о хранитељству и зоом трибина „Повремени породични смештај“. Обе трибине су имале за циљ позитивну промоцију свих облика хранитељства, информисање стручне и шире јавности и размена искустава.

3.2. ЗАПОСЛЕНИ РАДНИЦИ

Капацитети установе за пружање услуга кроз људске ресурсе У 2021. години у Центру је на евиденцији 18 радника на неодређено време. Од тог броја запослено је 13 стручних радника/це (2 социјална радника, 5 психолога, 5 педагога и 1 правник), 2 дипломиране економисткиње (руководилац финансијско-рачуноводствених послова и дипломирани економиста за финансијско-рачуноводствене послове), 1 референт за правне, кадровске и административне послове, 1 возач и 1 спремачица.

У оквиру категорије стручних радника/ца запослена је једна социјална радница на месту супервизорке, једна педагошкиња на месту реализаторке едукативних програма, која је задужена и пословима администратора базе података, један правник на месту секретара Центра. На месту саветника/ца за хранитељство запослени су два психолога, једна социјална радница и три педагошкиње. На одређено време је запослена само директорка Центра, мастер пословне психологије, на мандатни период у трајању од четири године, од 07.06.2019. године.

У односу на све запослене, **на дан 31.12.2021. године укупно је било запослено 18 особа на неодређено време, од тог броја 15 (петнаест) жена (83%) и 3 (три) мушкарца (17%).**

Ради успешнијег обављања посла, у Центру су током оформљени стручни тимови, који су током 2021. наставили са радом:

- Интерни тим за процену конкретне подобности и избор хранитељске породице који чине три стручна радника;
- Интерни тим за заштиту деце од злостављања и занемаривања који чине три стручна радника;
- Интерни тим за процену опште подобности хранитељских породица – два тима која чине по три стручна радника;
- Интерни тим за обуку потенцијалних хранитеља – четири тима која чине по два стручна радника/тренера.

3.3.ОБУКА И УСАВРШАВАЊЕ РАДНИКА

Запослени у Центру за породични смештај су лиценцирани стручни радници у систему социјалне заштите у Комори социјалне заштите. Сви запослени су у обавези да похађају акредитоване и друге обуке, како би одржали лиценцу и развијали се у стручном раду. У току 2021.године, а услед пандемије вируса КОВИД 19, запослени Центра за породични смештај и усвојење нису имали толико прилика да присуствују обукама као претходних година, али смо одговорили свим позивима за обуке у онлајн формату. Стручни радници и директорка присуствовали су и другим значајним конференцијама, округлим столовима и скуповима који су се дешавали у области социјалне заштите на нивоу Републике Србије.

3.4.САРАДЊА СА ДРУГИМ АКТЕРИМА

Сарадња и квалитет сарадње установе са релевантним установама и организацијама у локалној заједници, у Републици, као и контакти са донаторима:

У току извештајног периода, Центар је успео да оствари значајну сарадњу са различитим локалним и регионалним актерима. Континуирано је добра сарадња од почетка рада установе са свим центрима за социјални рад који се налазе у околним подручјима које покрива Центар и шире, као и са свим центрима за породични смештај и усвојење.

Услед епидемиолошке ситуације, ЦПСУ НС није био у могућности да организује традиционални, регионални састанак са представницима центара за социјални рад Јужнобачког, Сремског и Средњобанатског управног округа.

Фондација „Није свеједно“ компаније „**Нектар**“ из Бачке Паланке, донирала је деци нижег календарског узраста, који одрастају у хранитељским породицама на територији Јужнобачког округа, 1005 пакета дечијих кашица и сокова.

Црвени крст града Новог Сада донирао је 127 новогодишњих пакетића за децу на породичном смештају са територије општине Нови Сад. Центар је доделу пакетића организовао у току децембра, 2021. године. Услед пандемије вируса КОВИД 19, није организована традиционална новогодишња представа за децу, већ су новогодишње пакетићи подељени у просторијама Установе уз опрез и поштовање мера заштите.

Новогодишње пакетиће донирале су такође и компаније: „Contex Energy d.o.o.“, „GMP Gramont-NS d.o.o.“, „BMC connect d.o.o.“, „Vodoprivredno društvo DUNAV a.d.“, „Tribex d.o.o.“, „Univerexport d.o.o. Novi Sad“, „Energy ltd d.o.o.“ и „Психолошко саветовалиште Скала“. Такође, пакетиће су донирали кроз сарадњу са Удружењем хранитеља Града Новог Сада: „Гинеколошка клиника FERONA“ и „Vega IT“.

Поред тога, изузетна сарадња је остварена и са осталим заинтересованим странама као што су здравствене установе и образовне институције на локалном нивоу, друге установе социјалне заштите и медији.

У децембру 2021. године ЦПСУ НС је **наставио са акцијом** намењену за децу без адекватног родитељског старања која су ургентно смештена у хранитељске породице. Акција је покренута са циљем да се обезбеде хигијенски пакети који су прва помоћ хранитељским породицама у које је дете ургентно смештено. Акцију су подржали грађани и локална заједница.

Током 2021. настављена је **одлична сарадња са Дечјим селом**. Сви већи састанци и скупови су одржани у сали Дечјег Села. Простор за обуке и састанке поред Дечјег села уступали су нам и ЦСР Нови Сад, Културни центар Беочин, Црвени крст бачка Паланка, ЦСР Стара пазова, ЦСР Бечеј, ЦСР Сремска Митровица и Општина Сремска Митровица, ЦСР Апатин, ЦСР Суботица, ЦСР Бачка Топола, ЦСР Инђија, ЦСР Зрењанин, ЦСР Врбас и други.

Током јула 2021, Центар је потписао споразум о сарадњи са логопедско-дефектолошким центром „**ЛогоВокс**“. Активности које се реализују односе на логопедско-дефектолошке третмане и актуелно ове услуге користи троје деце које се налазе на породичном смештају.

Током 2021. године Центар је наставио са активним учешћем у раду мреже „НС МЕДЕ“ – мреже за подршку деци. Чланови мреже су сви релевантни пружаоци услуга за децу на нивоу града Новог Сада. Мрежа је међусекторског карактера. Такође, Центар је наставио рад у склопу Мреже **МОДС** (Мрежа организација за децу Србије) и члан је **ФИЦЕ Србија** (Удружења стручњака за подршку деци и породици).

4. ХРАНИТЕЉСКЕ ПОРОДИЦЕ КАО ПРУЖАОЦИ УСЛУГА

Током 2021. урађено је годишње истраживање о броју хранитељских породица и корисника услуге породичног смештаја. Породични смештај за децу је у 2021. години у Јужнобачком, Сремском и Средњобанатском округу пружало **665 хранитељских породица**.

Поред овог броја породица, 56 породица пружало је услугу породичног смештаја за одрасле.

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад, у складу са својим надлежностима и расположивим ресурсима, настојао је да развија породични смештај како би сваком детету које не може да живи у својој породици приближио могућност одрастања у породичном окружењу. Породични смештај развијан је кроз унапређење квалитета бриге о деци, подизање хранитељских компетенција и стручно усавршавање професионалаца.

Током 2021. године, на евиденцији Центра су се налазиле 363 хранитељске породице, у 352 породице је био реализован породични смештај. На евиденцији Центра на дан 31.12.2021. године смештај је реализован у 322 породице, 29 хранитељских породица је слободно.

Број хранитељских породица на евиденцији ЦПСУ Нови Сад за Град Нови Сад и општине Петроварадин, Беочин, Сремски Карловци, Бачка Паланка, Бачки Петровац, Бач, Темерин и Србобран, Жабаљ, Тител, Бечеј и Врбас на дан 31.12.2021.	
Број активних хранитељских породица које имају на смештају децу и младе	322
Број празних хранитељских породица које немају на смештају децу и младе	29
Укупно	351

Значајан податак је да од 322 активних хранитељских породица, 102 (31,70%) спадају у категорију сродничког хранитељства.

Сродничке хранитељске породице и породице блиских особа код којих су деца и млади на смештају	
Сродство	Број ХП
Баба и деда	11

Ујак, стриц, тетка	53
Брат, сестра	35
Близуак пријатељ породице детета (кумови)	0
Супружник крвног сродника	1
Остало	2
Укупно	102

Према месту становања значајан број породица 215 (61,10%) не живи у градској средини.

Хранитељске породице за децу и младе према месту становања у току 2021	
. године	
Град	137
Остало	215
Укупно	352

У складу са Правилником о хранитељству, у Центру се реализује континуирани едукативни рад са хранитељима. Едукације су организоване за све хранитељске породице са територије града Новог Сада и општина Петроварадин, Сремски Карловци, Беочин, Бачка Паланка, Бач, Бачки Петровац, Темерин и Србобран.

Услед пандемије вируса КОВИД 19 и мера за сузбијање вируса, Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад није реализовао радионице „Отворена врата хранитељства“ у складу са стандардним темпом рада. Путем видео снимака представљена су планирана предавања од стране екстерних сарадника наше Установе. Видео снимци су дистрибуирани у онлајн форми хранитељским породицама о чему је већ било речи у овом извештају. Линкови на којима се налазе видео материјали налазе се у овом извештају.

Број хранитељских породица са потврдом о подобности за бављење хранитељством које су похађале едукативне програме (редовне, годишње програме обуке) у 2021

Години	
Назив програма	Број ХП
Отворена врата хранитељства	45

Током 2021. године Центар је реализовао 40 нових смештаја у хранитељске породице. Нереализованих захтева за смештај било је 145, на основу података са листе чекања.

Тешкоће које су препознате у реализацији нових смештаја деце/младих особа су знатно већи број захтева за смештај деце у односу на број расположивих хранитељских породица, као и недовољан број хранитељских породица које имају капацитет да се баве специјализованим хранитељством.

Значајно је нагласити да се код хранитељских породица уочава благи пораст спремности за смештај деце са развојним и здравственим тешкоћама, односно отвореност за специјализовано хранитељство. Када се ради о деци са изазовима у понашању и даље недостају породице које би биле спремне да прихвате ову врсту изазова у хранитељској улози.

У току 2021 године, поштујући актуелне законске прописе, деци узраста од 0-3 године у ургентним ситуацијама збрињавања обезбеђиван је смештај у хранитељске породице. Услугу ургентног хранитељства пружило је 13 породица, које се баве првенствено стандардним хранитељством.

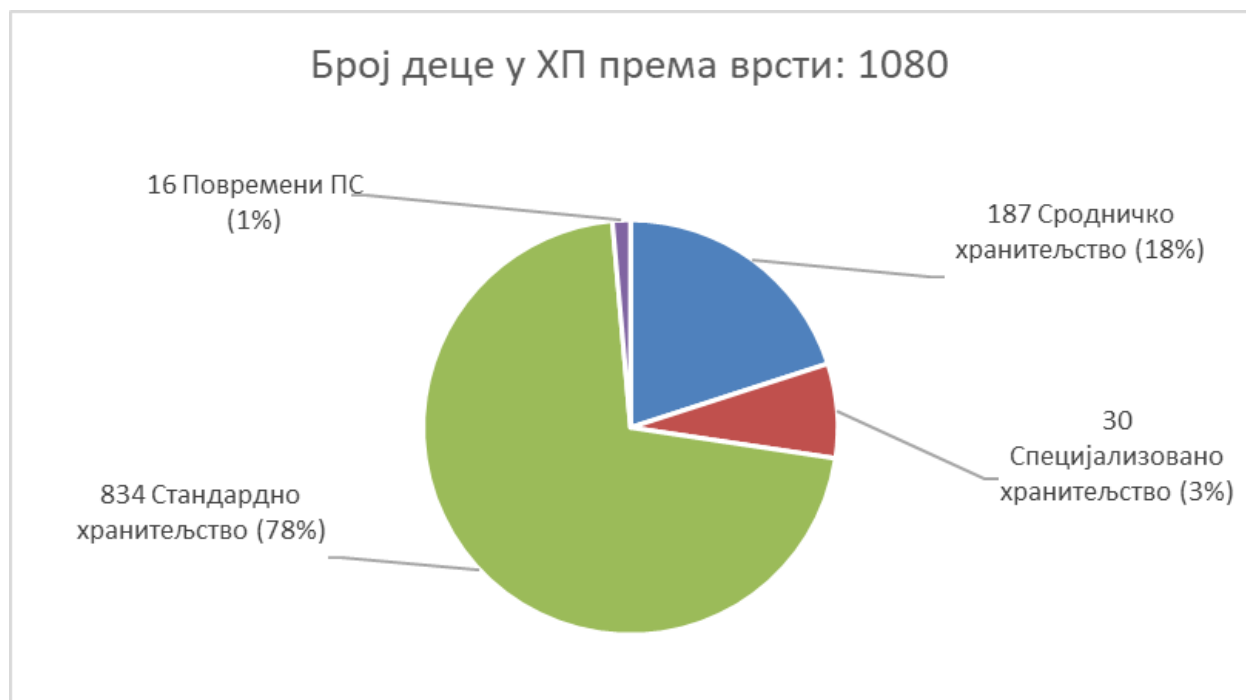
Изазови са којима се Центар суочавао у извештајном периоду везани су за одређен број сродничких породичних смештаја. У тим породицама се уочава нижи степен испуњености стандарда о хранитељству. То се посебно односи на стандарде стамбеног простора и материјалне услове у којима породице живе.

5. КОРИСНИЦИ УСЛУГЕ ПОРОДИЧНОГ СМЕШТАЈА

5.1. УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА ПОРОДИЧНОГ СМЕШТАЈА НА ЕВИДЕНЦИЈИ УСТАНОВЕ

Према истраживању спроведеном у октобру 2021. године укупно је у окрузима за које је надлежан Центар 1080 деце/младих особа користило услугу породичног смештаја.

Такође, за исте округе, услугу породичног смештаја за одрасле користило је 122 одрасло и/или старије лице.

Структура корисника, тј. деце на породичном смештају за општине које је Центар преузео, односно, за територију града Новог Сада и општина Петроварадин, Беочин, Сремски Карловци, Бачка Паланка, Бач, Бачки Петровац, Темерин, Србобран, Бечеј, Врбас, Жабаљ и Тител према полу и узрасту, дата је у табели испод:

Број деце и младих на породичном смештају у 2021. години према старости и полу									
Узраст	М			Ж			Укупно		
	Укупно у 2021.	Смештени у 2021.	На дан 31.12.2021.	Укупно у 2021.	Смештени у 2021.	На дан 31.12.2021.	Укупно у 2021.	Укупно смештени у 2021.	Укупно на дан 31.12.2021.
0 - 2	24	8	21	15	7	14	39	15	35
3 - 5	32	3	26	30	1	27	62	4	53
6 - 14	133	7	124	143	9	137	276	16	261
15 - 17	50	2	47	54	3	48	104	5	95
18 - 25	37	0	27	61	0	43	98	0	70
Укупно	276	20	245	303	20	269	579	40	514

Центар је током 2021. године директно радио са породицама које пружају услугу породичног смештаја и током тог периода пружао је подршку за 352 хранитељске породице, у којима је било смештено 579. деце и младих.

Поређење броја и узрасне структуре корисника у 2020. и 2021. години						
Узраст	2020.			2021.		
	Укупно у 2020.	Смештени у 2020.	На дан 31.12. 2020.	Укупно у 2021.	Смештени у 2021.	На дан 31.12. 2021.
0 – 2	26	12	23	39	15	35
3 – 5	56	5	53	62	4	53
6 - 14	207	12	191	276	16	261

15 – 17	62	2	58	104	5	95
18 - 25	75	0	56	98	0	70
Укупно	427	31	382	579	40	514

Током 2021. године, у односу на 2020. годину, повећао се број деце на породичном смештају за 152. Повећан број деце/младих особа настао је услед преузимања нових општина у надлежност Центра у току 2021. године.

Током 2021. године смештено је 40 нове деце/младих особа које прати Центар.

5.2. СОЦИО-АНАМНЕСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ КОРИСНИКА И ФЛУКТУАЦИЈА КОРИСНИКА

Током 2021. године 24. породице је обрађивано у поступак процене опште подобности за бављење хранитељством. Стручни тим је проценио да две породице не испуњавају стандарде за бављење хранитељством, док су 2 породице одсутале током обуке. У извештајном периоду 11 породица је добило општу подобност за бављење хранитељством, док је за 9 породица у току процена опште подобности од стране стручних тимова. Поновну процену подобности прошло је 81 хранитељске породице. На евиденцији се на дан 31.12.2021. налази 29 слободних хранитељских породица.

У периоду за који се пише извештај 65 деце/младих особа су престали да користе услугу породичног смештаја, према одлуци надлежног ЦСР. 17. деце и младих се вратило у своју биолошку или сродничку породицу, 23 младих се осамосталило. На смештај у установу социјалне заштите премештено је 1 дете, док је 1. деце прешло на смештај у становање уз подршку. 13. деце је усвојено од чега је 2. деце отишло на усвојење у иностранство. 18. деце је променило хранитељску породицу. За 8. деце је смештај престао из других разлога.

На дан 31.12.2021. од укупног броја деце/младих особа на смештају 154 (29.9%) има развојне или здравствене сметње. Од тог броја, 18 остварује увећану накнаду за издржавање, док 40 прима увећани додатак за помоћ и негу другог лица.

Тренутно је на школовању 422 деце (82.1%). Од тог броја њих 35 су студенти више или високе школе. У току 2021. године, 8 деце је завршило школовање. Од 81 детета нижег календарског узраста 41. дете је укључено у предшколску установу(вртић или јасле).

На дан 31.12.2021. године, 266 корисника породичног смештаја је остваривало контакте са биолошким сродницима. 17 деце је обухваћено услугом повременим хранитељства те самим тим бораве у својим биолошким породицама, док 248 деце (48.2%) нема никакве контакте из разлога не регулисања контаката, непоштовања плана контаката или немања живих биолошких сродника. Током 2021. године одлуком суда нису забрањени контакти нити једном детету.

У Новом Саду се током 2021. године 14 хранитељских породица бавило повременим породичним смештајем. Услугом је обухваћено 17. деце са сметњама у развоју и њихове породице.

У извештајном периоду Центар није радио на поступцима усвојења. Разлог је чињеница да још увек није усвојен нови правилник о хранитељству којим ће бити регулисани задаци и обавезе запослених у Центру приликом усвојења. Ову услугу ће Центар почети да пружа чим буде постојао законски оквир који ће уређивати ову област.

6. СТРУЧНИ РАД

Саветници за хранитељство, реализатор едукативних програма и супервизор су током 2021. године континуирано пратили испуњеност стандарда у хранитељству. Такође, континуирано су пружали подршку породицама у општинама Нови Сад, Петроварадин, Сремски Карловци, Беочин, Бачка Паланка, Бач и Бачки Петровац, Темерин, Србобран, Жабал, Тител, Врбас и Бечеј. Обухваћене су **352 хранитељске породица и 579 деце/младих на породичном смештају**. У фебруару и августу 2021. године урађени су извештаји о функционисању корисника и хранитељских породица и достављени су надлежним центрима за социјални рад. Саветници за хранитељство су пружали подршку свакој хранитељској породици саветодавним радом у кућној посети, на организованим састанцима са хранитељима, разговорима у Центру за породични смештај, Центру за социјални рад и путем телефонских разговора. У поменутом периоду, саветници за хранитељство су обавили **1506 кућних посета**.

У складу са важећим Правилником о хранитељству, хранитељске породице су обавезне да похађају 10 часова едукације годишње са циљем јачања својих компетенција.

Планирана је реализација осам тематских радионица намењених хранитељским породицама кроз „Отворена врата хранитељства“. Радионице су (кроз групни, радионичарски рад) реализоване у јуну и јулу. Теме које су обухваћене су:

- Пубертет, Драгица Јовишевић <https://www.youtube.com/watch?v=irSml2ojPVo&t=2s>
- Дигитално насиље, Ана Мирковић <https://www.youtube.com/watch?v=F1usam3aCGU&t=38s>
- Како разговарати са децом и младима о животним циљевима?, Катарина Мајкић <https://www.youtube.com/watch?v=0kNpeCxOVyw>
- Шта када дете одлаже своје школске обавезе, Катарина Мајкић <https://www.youtube.com/watch?v=Wdl8p27ggUQ>
- Развој емоционалних вештина 1, проф. Др Јелица Петровић, <https://www.youtube.com/watch?v=irZ7Y7XEr0s>
- Развој емоционалних вештина 2, проф. Др Јелица Петровић

Ове радионице су реализоване уз поштовање свих епидемиолошких мера: до 30 учесника, обавезна дистанца, заштитне маске.

Током априла, маја и новембра, радионице у планираној форми није било могуће реализовати услед сложене ситуације са вирусом КОВИД 19 и високог ризика од ширења заразе. Услед таквих околности, ангажоване сараднице су припремиле кратак едукативне

Теме које су обухваћене радионицама су прилагођене потребама хранитеља, односно престављају један од начина да се унапреде њихове компетенције а тиме и квалитет бриге о деци у сегментима где је за тим било потребе. Хранитељи врло позитивно реагују на едукације, мотивисани су да долазе, прегледавају видео садржаје и оцењују их као вишеструко корисне.

Реализатор едукативних програма, саветници за хранитељство и супервизор радили су као едукатори на реализацији Програма припреме за хранитеље "Сигурним кораком до хранитељства" за територију за коју је основан Центар за породични смештај и усвојење

Нови Сад. Обуке су реализоване у Новом Саду, Старој Пазови и Новом Бечеју то следећом динамиком:

Р.Б.	Група (према ЦСР)	Место одржавања	VI	XI	XII	Планирани број породица за обуку	Породице које су завршиле обуку
1.	Нови Сад, Темерин, Веочин, Бачки Петровац, Бачка Паланка, Србобран	Сремска Каменица	x	x	x	27	24
2.	Сремска Митровица, Стара Пазова,	Стара Пазова		x	x	13	10
3.	Бечеј, Нови Бечеј, Житиште и Нова Црња	Нови Бечеј		x	x	4	5
						УКУПНО:44	39

Програм припреме за бављење хранитељством је прошло укупно **39 породица у току 5 обука, које су реализоване у току 2. циклуса**. Ове радионице су реализоване уз поштовање свих епидемиолошких мера: до 30 учесника, обавезна дистанца, заштитне маске.

Ресурси хранитељских породица и даље нису довољни у односу на број деце која чекају смештај и број захтева за смештај. Недостатак ресурса изражен је у односу на специјализоване хранитељске породице и потребу да се обезбеди смештај за децу која имају поремећај понашања.

Рад на подизању стручних компетенција професионалаца је континуиран. Саветници су добијали подршку супервизора у циљу оснаживања у раду са хранитељским породицама, децом и младима. Рад супервизора је био усмерен ка препознавања компетенција које треба унапредити и врсту подршке која је саветницима потребна. Супервизор је пратио актуелне токове у систему социјалне заштите и о томе информисао саветнике. Током 2021.

године реализовано је укупно 152 супервизија, од чега је групних 40 и 112 индивидуалне. У просеку је реализовано 9 индивидуалних супервизија по саветнику за хранитељство.

Сарадња са центрима за социјални рад је као што смо већ наводили у овом извештају била континуирана због повезаности делатности. Најчешћа сарадња је била са ЦСР Нови Сад и одељењем у Беочину, као и ЦСР Бачка Паланка, Бач и Бачки Петровац, ЦСР Темерин и Србобран, ЦСР Бечеј, ЦСР Жабалъ и Тител и ЦСР Врбас. Организовани су по потреби састанци са директором, правником, руководиоцем службе за заштиту деце и младих и водитељима случаја у циљу унапређења сарадње, заједничког планирања заштите и решавања актуених послова и тешкоћа у заштити деце и младих у складу са препорученим мерама.

Саветници за хранитељство су током 2021 године пружали подршку свакој хранитељској породици саветодавним радом који је због новонастале ситуације услед пандемије вируса КОВИД 19 био прилагођен у односу на мере заштите. Саветодавни рад је реализован путем телефона, кућних посета, на организованим састанцима са хранитељима, разговорима у центру за породични смештај и путем телефонских разговора.

Тешкоће са којима су се запослени у Центру сусретали су првенствено биле везане за недовољан број запослених стручних радника и велику територијалну надлежност установе. Број хранитељских породица и корисника породичног смештаја није усклађен са бројем запослених стручних радника што битно отежава и утиче на организацију рада у установи и квалитет пружене подршке и надзора у хранитељским породицама.

Током 2021 настављен је унос података у базу података која има за циљ лакше праћење рада саветника за хранитељство. Поред тога, база података омогућава смањење обима административног дела посла саветника за хранитељство и омогућава бољи увид у евиденцију хранитељских породица и деце на породичном смештају. Ово значајно олакшава праћење деце и породица у којима су деца смештена.

Поред наведеног, у Центру је реализована Интерна контрола евиденције и документације предмета стручних радника. Комисија за Интерну контролу била је сачињена од три члана (директор, супервизор и секретар).

Насиље над корисницима

У извештајном периоду нису евидентирани случајеви занемаривања над корисницима породичног смештаја.

7. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад је током 2021. године, урадио максимум у односу на број и структуру запослених, расположиве материјалне ресурсе, као и у односу на реалне околности и актуелну пандемију.

Центар се и даље активно труди да се број запослених повећа и да се достигну стандарди како би се пропорционално повећавао обухват корисника у региону за који је Центар основан.

Поред буџетских средства, Центар се активно труди да обезбеди додатна средства за унапређење рада Установе и побољшање услова рада, као и за квалитетније услуге намењене корисницима.

И током 2021. године Установа је наставила сарадњу са различитим заинтересованим странама и свим релеватним актерима, како би се стручним радницима олакшао рад и допринело да се рад одвија најбоље могуће у датим околностима.

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад је сада установа препозната како на националном, тако и на покрајинском и локалном нивоу (у региону за који смо основани), од свих релеватних актера. У 2021. години надамо се развијању ове сарадње и свакако успостављању нових квалитетних односа са заинтересованим странама за рад и развој Центра.

За крај овог Извештаја за 2021. годину значајно је истаћи високу мотивацију руководства и запослених у Центру, да се Центар и даље развија као високо стручна и професионална Установа, која пружа квалитетне услуге у складу са стандардима својим корисницима.

У Сремској Каменици,

Број: _____

Датум: _____ године

**Директорка
Ивана Копривица**